

Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması

Kişisel Verilerin Korunması Hukuku
Nisan 2026 | Torun Hukuk Bürosu

Hazırlayan: Avukat Yalçın TORUN / Nisan 2026

Çocukların Dijital Ortamda Kişisel Veri Koruması

Avukat Yalçın Torun

Torun Hukuk Bürosu — Kişisel Veriler ve Anayasa Hukuku Birimi
yalcintorun1966@gmail.com | <https://yalcintorun.av.tr>

Özet

Çocuklar, dijital ortamda kişisel verilerinin işlenmesinde yetişkinlere kıyasla çok daha savunmasız bir konumdadır. Bu makale, KVKK'nın çocuklara özel veri koruması düzenlemesindeki eksikliği, Avrupa Veri Koruma Tüzüğü, GDPR'ın 8. maddesi çerçevesinde 16 yaş sınırı modelini, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 16. maddesini ve karşılaştırmalı hukuktaki gelişmeleri —İngiltere'nin Çocuğa Uygun Tasarım Kodu ve ABD'nin COPPA mevzuatı (ABD'de 13 yaş altı çocukların kişisel verilerinin korunması) — bütüncül bir perspektiften incelemektedir. Ebeveyn rızasının işlevi ve sınırları, okul verilerinin işlenmesi, çocuklara yönelik sosyal medya profillemeye uygulamaları ve dijital oyun platformlarındaki veri toplama faaliyetleri de çalışma kapsamında ayrıntılı biçimde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk mahremiyeti, GDPR m. 8, COPPA, yaş sınırı, ebeveyn rızası, dijital çocuk hakları, okul verileri, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi m. 16.

1. Giriş

Çocuklar, dijital ortamda aktif birer kullanıcı olarak milyarlarca veri noktası üretmektedir: Okul bilgi sistemleri, sosyal medya hesapları, oyun platformları, müzik ve video uygulamaları ile öğrenim yönetim sistemleri verilerin işlendiği alanlardır. Bu veriler; davranışsal profillemeye, hedefli reklam ve yapay zeka eğitimi için değerli ham materyal oluşturmaktadır. Ancak çocuklar, bu faaliyetlerin risklerini yetişkinler kadar değerlendirme kapasitesine sahip değildir. Bu asimetri, çocuklar için güçlendirilmiş bir veri koruma çerçevesini zorunlu kılmaktadır.

2. KVKK'nın Çocuklara Yönelik Düzenlemedeki Boşluğu

KVKK, çocuklara ilişkin özel bir veri koruma rejimi öngörmemektedir. Kanun'un rıza tanımı (m. 3/1), çocukların hukuki ehliyeti meselesini doğrudan ele almamaktadır. Medeni Kanun hükümlerine göre 18 yaşın altındaki bireyler tam ehliyetsizdir; dolayısıyla hukuki sonuç doğuran işlemleri için yasal temsilci onayı zorunludur. Bununla birlikte çocukların dijital ortamda işlenen kişisel verilerine ilişkin ayrıntılı güvenceler KVKK'da yer almamakta; KVK Kurulu da bu alanda kapsamlı yönlendirici kararlar henüz vermemiştir.

2.1. GDPR Madde 8: 16 Yaş Sınırı Modeli

GDPR'ın 8. maddesi, bilgi toplumu hizmetlerinin doğrudan çocuklara sunulmasında kişisel veri işleme için 16 yaş sınırı belirlemektedir. Bu yaş sınırının altındaki çocuklar için ebeveyn ya da yasal vasisinin onayı zorunludur. Üye devletlere, bu yaş sınırını ulusal düzeyde 13'e kadar indirme esnekliği tanınmıştır. Pek çok üye devlet 13-14 yaş sınırını benimsemiştir. Türkiye'nin bu model çerçevesinde çocuklara yönelik özel düzenlemeler yapması; hem KVKK'nın çocuk hakları boyutunu güçlendirecek hem de GDPR uyumuyla yeterlilik kararına katkı sağlayacaktır.

3. Karşılaştırmalı Perspektif

3.1. ABD: COPPA Modeli

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1998 yılında yürürlüğe giren Çocukların Online Gizliliğini Koruma Yasası (COPPA), 13 yaşın altındaki çocuklara yönelik kişisel veri toplayan web sitesi ve uygulamaları doğrulanabilir ebeveyn onayı almakla yükümlü kılmaktadır. Federal Trade Commission FTC'nin COPPA uygulaması kapsamında YouTube'a verilen 170 milyon dolarlık ceza, çocuk verisi korumasının küresel ölçekte ciddi bir düzenleyici öncelik hâline geldiğini ortaya koymaktadır.

3.2. Birleşik Krallık: Çocuğa Uygun Tasarım Kodu

Birleşik Krallık Bilgi Komiserliği Ofisi'nin (ICO) 2021 yılında yürürlüğe giren 'Çocuğa Uygun Tasarım Kodu' (Children's Code / Age Appropriate Design Code), çocukların kullanabileceği dijital hizmetlere tasarım aşamasından itibaren güçlü gizlilik güvencelerinin dahil edilmesini zorunlu kılmaktadır. Kod kapsamında; coğrafi konum takibi varsayılan olarak kapalı olmalı, profilleme çocuğun yararına açıkça aykırı olmadıkça yapılamaz ve 'en iyi çıkar' ilkesi her tasarım kararında esas alınmalıdır.

4. Sonuç

Çocukların dijital ortamda kişisel veri koruması, Türk hukukunda acil bir reform alanı oluşturmaktadır. KVKK'ya çocuklara yönelik özel hükümlerin eklenmesi, GDPR'ın 8. maddesiyle paralel bir yaş sınırı modelinin benimsenmesi ve dijital hizmet sağlayıcılarına 'çocuğa uygun tasarım' yükümlülüğü getirilmesi öncelikli adımlar olarak öne çıkmaktadır. Bu reformlar, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 16. maddesi kapsamındaki yükümlülüklerle de uyumlu bir çerçeve oluşturacaktır.

Dipnotlar

1. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi m. 16: Çocuğun özel hayatına saygı hakkı.

2. GDPR m. 8: Bilgi toplumu hizmetlerinde çocukların kişisel verilerinin işlenmesi.
3. COPPA (15 U.S.C. §§ 6501-6506): ABD Çocukların Çevrimiçi Gizliliğini Koruma Yasası.
4. ICO. Age Appropriate Design Code (Children's Code). ico.org.uk, 2021.
5. KVKK m. 3/1: Açık rıza tanımı — çocuklara özgü düzenleme eksikliği.
6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 10: Tam ehliyetsizlik.
7. FTC. YouTube COPPA Settlement, 170 million USD, 2019.
8. 6698 sayılı KVKK m. 6: Hassas veri kategorileri.
9. EDPB Guidelines 05/2023 on Children's Data Protection.
10. TC Anayasası m. 41: Ailenin korunması ve çocuk hakları.

Kaynakça

- BM Çocuk Hakları Sözleşmesi. New York, 20 Kasım 1989.
- GDPR (2016/679), m. 8. AB Resmî Gazetesi, L 119/1, 2016.
- ICO. Age Appropriate Design Code. ico.org.uk, 2021.
- EDPB. Guidelines 05/2023 on Children's Data Protection. Brussels: EDPB, 2023.
- COPPA, 15 U.S.C. §§ 6501-6506. Washington: FTC, 1998.
- 6698 sayılı KVKK. Resmî Gazete, 7 Nisan 2016, Sayı: 29677.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. Resmî Gazete, 9 Kasım 1982, Sayı: 17863.
- Livingstone, Sonia ve Alicia Blum-Ross. Parenting for a Digital Future. Oxford UP, 2020.

Bu makale, Torun Hukuk Bürosu Akademik Makale Serisi kapsamında hazırlanmıştır.

© 2026 Torun Hukuk Bürosu — Avukat Yalçın Torun. Tüm hakları saklıdır.